

Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders

JAARVERSLAG 2024

Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders (SDB)

JAARVERSLAG 2024

Contactgegevens

Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders (SDB)
Herenstraat 34
3512 KD Utrecht

Telefoon 030-2519246 / 06-15123780

E-mail: usrk.sjd@hetnet.nl / info@sdb-utrecht.nl / sdbutrecht@gmail.com

Rekeningnummer NL64INGB0004253482 t.n.v. SDB Utrecht

Website www.sdb-utrecht.nl

KvK nr 30200224

Inhoud:

1. Inleiding
2. Wat doet SDB? Doelgroep, werkwijze en samenwerking
3. SDB in 2024 en afbouw van de Stichting
4. Casuïstiek van de bureaumedewerkster
5. Getalsmatige overzichten van cliënten, landen en rechtsgebieden
6. Communicatie
7. Financiën 2024 en toelichting op de begroting 2025

Bijlagen:

- 1 voorgeschiedenis, doel en organisatie
- 2 wat is ongedocumenteerd zijn

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over 2024 van Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders te Utrecht. Met een overzicht van getallen en enkele concrete casussen proberen wij in dit verslag een getrouw beeld te geven van onze werkzaamheden.

De SDB is een initiatief dat gedragen en (mede) gefinancierd wordt door Utrechtse kerken en organisaties. Samen met de gezamenlijke Utrechtse kerken in de USRK (Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken) willen wij ons vanuit de Bijbelse opdracht blijven inzetten voor de 'minsten', kwetsbare mensen die in onze stad of elders in Nederland verblijven. De SDB wil samen met anderen een uitgestoken hand naar thuisloze vreemdelingen zijn.

2. Wat doet SDB?

Doelgroep

De doelgroep van SDB bestaat uit mensen van buitenlandse afkomst die in een marginale positie verkeren en die niet door andere instellingen worden geholpen.

Ook mensen buiten de stad Utrecht worden geholpen.

Meestal gaat het om :

- (ex)asielzoekers, uitgeprocedeerd of in een vervolprocedure, en zonder recht op ondersteuning van overheidswege.

- mensen die door een of andere oorzaak hun verblijfsvergunning zijn kwijtgeraakt.

- mensen die wel een verblijfsvergunning hebben, maar andere problemen hebben die samenhangen met hun buitenlandse afkomst, bij voorbeeld in verband met een verzoek om naturalisatie.

Werkwijze

De kerntaak van SDB is sociaal-juridische dienstverlening. Dit betekent het geven van juridisch advies, maar vooral om, als er uitzicht is op het verkrijgen van een verblijfsvergunning, het voorbereiden van de werkzaamheden van een advocaat.

Veel werk gaat zitten in gesprekken met de cliënt, het bestuderen van dossierstukken, en contact met de advocaat. Vaak wordt met de cliënt meegegaan naar de advocaat, en het verloop van de procedure wordt nauwlettend gevolgd.

Sommige cliënten hebben gezondheidsproblemen, van fysieke of psychische aard. Wij maken dan een afspraak met een huisarts of andere zorgverlener. Contact met de zorgverlener is van belang, vooral omdat medische informatie van belang kan zijn voor de procedure.

Ongedocumenteerden mogen niet werken, en kunnen dus niet op een rechtmatige manier zelfstandig aan geld komen. Zelf voor onderdak zorgen lukt daardoor zelden. In sommige gevallen waarin langdurige hulpverlening nodig is wordt daarom een – noodzakelijkerwijs – bescheiden leefgeld (of geld voor huur van een kamer) verstrekt. Ook incidentele giften komen voor, alsmede verstrekkingen in natura, bijvoorbeeld voor schoenen of kleding. Cliënten worden als dat nodig is op meerdere van de hierboven genoemde terreinen intensief en langdurig begeleid. Naast de sociaal-juridische dienstverlening is dit aspect het meest kenmerkende voor SDB.

De SDB is een klein, maar nuttig onderdeel van het geheel van initiatieven en hulp aan

buitenlanders in de stad Utrecht.

Soms krijgen mensen die zonder papieren en zonder onderdak door de stad zwerven toch een verblijfsvergunning, soms moest het traject van sociaal juridische ondersteuning worden afgebroken. Soms raakt een cliënt uit het zicht door detentie of uitzetting, soms doordat mensen uit beeld raakten doordat zij naar een andere stad of ander land waren vertrokken.

Samenwerking

Het bureau werkt veel samen met derden. Dit is vooral van belang wanneer het gaat om cliënten in andere plaatsen. Dat SDB cliënten heeft buiten stad en regio Utrecht heeft twee redenen:

- ten eerste zwerven mensen van Utrecht nogal eens naar een andere plaats. SDB kan hen niet allemaal aan onderdak in Utrecht helpen.

- ten tweede verwijzen particulieren en instellingen elders op grond van goede ervaringen met SDB iemand naar het bureau.

SDB zoekt dan naar mogelijkheden om hulp in of nabij de verblijfplaats te regelen.

Soms blijkt dat een cliënt geheel aan een plaatselijke instelling kan worden toevertrouwd.

In andere gevallen komt het tot een taakverdeling waarin het bureau zich vooral bezig houdt met de juridische kant van de zaak. Als er geen lokale hulp mogelijk is zal SDB het contact met de cliënt blijven onderhouden.

Plaatselijk en landelijk wordt samengewerkt met diverse instellingen.

SDB neemt deel aan het Utrechtse Hulpverlenersoverleg (waaraan alle plaatselijke instellingen voor hulp aan ongedocumenteerden deelnemen) en het landelijke Platform Migranten zonder Verblijfsvergunning (PMzV).

Door samenwerking met andere organisaties kan de hulpverlening op elkaar worden afgestemd en worden overlappingen voorkomen. Daarbij is de uitwisseling van informatie belangrijk.

De laatste tijd zijn er meer contacten en overleg met plaatselijke activiteiten en voorzieningen in de stad die zijn opgezet door diaconale of missionaire initiatieven, zoals:

-STRAATPASTORAAT,	met wekelijkse bijeenkomst en spreekuur
-HERSTART,	dagopvang voor daklozen van het Leger des Heils
-OMDUW,	loket van Diaconie en Caritas Utrecht
-VILLA VREDE,	dagopvang voor vluchtelingen
-NOODVERBAND,	een app-groep met Villa Vrede, STIL en KANS fonds.

De samenwerking met het Straatpastoraat heeft geleid tot de komst van een nieuwe categorie van cliënten, te weten op straat belande mensen met drugs- en strafrechtelijke problematiek (waardoor zij hun recht op verblijf zijn kwijtgeraakt).

Bij hen speelt verslavingsproblematiek een belangrijke rol. SDB zoekt ijverig naar oplossingen voor deze mensen.

4. SDB in 2024

In 2024 werden 19 dossiers behandeld, tegenover 24 in 2023. Dat betekende niet minder werk, met name doordat enige zaken die door het Straatpastoraat waren aangebracht zeer veel tijd in beslag namen.

Cliënten waren afkomstig uit 9 landen, bovenaan staat Soedan (4) , met Eritrea en Guinee (3).

In overleg met advocaten werden procedures voorbereid, en in één zaak werd door SDB zelf een bezwaarschrift ingediend.

Opvang blijft lastig. De Utrechtse instellingen die aan opvang doen zijn voor het merendeel ingekaderd in het project Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) en hebben stringente opvangcriteria als een goede kans op een verblijfsvergunning of meewerken aan terugkeer. Daarbij zijn er ook nog lange wachtlijsten. In veel kleinere gemeenten is geen enkele opvangvoorziening. Het gebrek aan opvangmogelijkheden dwingt tot creatieve oplossingen, zoals huisvesting bij een particulier, eventueel met financiering samen met een plaatselijke instelling. In 2024 is aan 7 mensen langdurig leefgeld verstrekt (voor huisvesting en/of levensonderhoud).

Winteropvang is een apart probleem. De Utrechtse Koudweer-regeling (KWR) treedt bij vriesweer in werking, maar zodra de temperatuur een paar graden stijgt staat de klant weer op straat.

Als medische onkosten niet worden gefinancierd moet SDB bijspringen.

Afbouw van de Stichting en ontbinding per 1.1.2026

In deze moeilijke tijden voor asielzoekers en ongedocumenteerden – zie ook hieronder bij actuele politieke situatie – is het werk van onze Stichting meer dan ooit van levensbelang.

Ondanks deze noodsituatie moeten wij ook de realiteit in ogenschouw nemen met betrekking tot de bemensing van de Stichting. En dan gaat het niet om het bestuur maar met name om onze trouwe en zeer toegewijde medewerkers Joke de Jongh (sociaal juridisch dienstverlener) en Peter Kretzschmar (juridisch medewerker).

De vele pogingen om opvolgers te vinden in de afgelopen jaren hebben geen succes gehad en dat heeft er toe geleid dat door het bestuur de intentie is uitgesproken – met pijn in het hart - om de activiteiten van onze Stichting per 1 januari 2026 te beëindigen.

Uiteraard geschiedt een en ander in nauw overleg met onze medewerkers en met de Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken (USRK), die statutair gezien haar goedkeuring moet verlenen voor ontbinding van de Stichting. Allen die bijdragen aan de Stichting zullen in de loop van 2025 hiervan op de hoogte gesteld worden.

Actuele politieke situatie (maart 2025)

Voor iedereen die het nieuws volgt uit Den Haag mag het duidelijk zijn dat er met het aantreden van het kabinet Schoof een ongekennde afbraak aan de gang is van een humaan beleid ten aanzien van vluchtelingen en asielzoekers. Niets wordt geschuwd om “de vreemdeling” buiten de deur te houden, die als zondebok dient voor falende politiek in de afgelopen 10 jaar ten aanzien van asielbeleid, maar ook op andere gebieden zoals woningbeleid, ondersteuning van kansarme mensen in onze samenleving en fatsoenlijke behandeling van arbeidsmigranten. Nieuwe asielwetten worden voorgesteld, die volkomen averechts zullen werken en asielzoekers en ongedocumenteerden nog verder zullen marginaliseren.

Extra triest is het daarom dat wij als stichting onze werkzaamheden juist op dit cruciale moment moeten gaan staken.

4. Casuïstiek van de bureaumedewerkster

Om een beeld te geven van de variatie in werkzaamheden volgen hier enkele voorbeelden van casuïstiek van de bureaumedewerkster:

CASUS 1

De heer S. uit Somalië is al een groot deel van zijn leven in Nederland. Hij was 16 jaar toen hij naar Nederland kwam en heeft als minderjarige bij zijn oudere zus (voogd) gewoond totdat hij meerderjarig werd. Hij was in het bezit van een verblijfsvergunning, zelfs voor onbepaalde tijd. Hij groeide op in een middelgrote stad, ging naar school, had vrienden, werkte en kreeg van zijn werkgevers positieve getuigschriften.

Wij horen voor het eerst van hem wanneer we opgebeld worden door een casemanager van de PI Ter Apel dat meneer binnenkort vrij komt na een gevangenisstraf van 40 maanden voor een misdrijf waarbij hij slechts in de buurt was.

Hij heeft de 40 maanden uitgezeten waarbij de casemanager meldt dat zijn houding steeds positief was, zowel tegenover medege-detineerden als personeel.

Terwijl hij gedetineerd was werd zijn verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd ingetrokken; tegen die intrekking is een procedure gevoerd; deze heeft hij verloren. De casemanager draagt hem aan mij over wanneer hij uit de gevangenis op straat komt te staan.

Onderdak geven blijkt moeilijk, maar zo nu en dan lukt dat. Daarvoor ontvangt hij elke maand 300,- van de SDB. We begeleiden hem naar een huisarts en later ook naar een POH-GGZ en de Stichting Prisma Groep, ondersteuning voor LHBTIQ. Zo sturen we hem op weg om zijn homoseksualiteit voor zich zelf duidelijk te maken en er over te leren praten. In Somalië is dat niet aan de orde, ben je al lang zonder vrouw dan is dat voor iedereen duidelijk en loop je gevaar. In 2025 hopen we dat hij in staat is een asielaanvraag te gaan doen o.g.v. zijn homoseksualiteit.

CASUS 2

De heer T. is afkomstig uit Soedan en kwam in 2001 alleen naar Nederland waar hij asiel aanvraag. Hij woonde in het gebied van de Nuba bergen, Zuid-Kordofan, waar een langdurig conflict werd uitgevochten, waarover toen en nu nog weinig van bekend was. Hij was het kind van een Arabische moeder en een vader uit het Nuba-gebied. Deze huwelijken waren verboden maar zijn Arabische moeder was blind en daardoor werd dit huwelijk toegestaan.

Hij verkreeg in 2004 een status -bepaalde tijd asiel- en was en werd een geliefd persoon in de wijk waar hij een huisje kreeg, werk vond en klusjes deed voor andere mensen.

Op 22 mei 2019 werd zijn verzoek behandeld bij de Rechtbank te Groningen waarbij ondergetekende aanwezig was. Zijn verzoek werd afgewezen; hij moest zijn huurwoning verlaten; had geen inkomen meer en hij belandde op straat. Vanaf die tijd ontvangt hij van ons huur.

In 2016 krijgt hij een hersenberoerte; waarbij hij veel klachten blijft houden o.a. met spreken en slikken en nachtmerries. Op een bepaald moment moet hij weer een huis verlaten en verhuist hij naar Den Haag; waar andere (Soedanese) mensen voor hem zorgen.

De huur werd 300,-- per maand. Een door ons ingebracht verzoek om een art.64 procedure, uitstel van vertrek om medische redenen wordt afgewezen.

In november 2024 van dat jaar besluiten bezorgde landgenoten dat hij verzorging nodig heeft en die kan hij krijgen in Frankrijk. Eventueel ook een verblijfsvergunning.

Tot zo lang konden wij hem ondersteunen met huur zodat hij niet op straat belandde.

CASUS 3

Vanaf 2023 begeleiden wij een Marokkaanse man die is uitgezet naar Marokko. Zijn verblijfspapieren waren afgepakt vanwege detenties en strafblad. Betrokkene heeft nog een vader in Nederland en was kleuter van 7 jaar toen hij via immigratie van zijn ouders naar Nederland kwam.

Tijdens de zomervakantie is de Utrechtse politie ingezet om mensen van o.a.

Marokkaanse afkomst op te sporen. Terwijl deze meneer zojuist door het maatschappelijk werk van de Jellinek is geplaatst bij STEK, waar hij eindelijk een bed heeft gekregen, pakt de politie hem op, na nog een tijd in de isoleercel te hebben doorgebracht. De piketadvocaat, die er enkele dagen over deed hem daar op te zoeken, heeft geen vuist gemaakt.

Hij werd op 26 juni 2023 uitgezet naar Marokko, en kwam terecht in Tanger, zonder geld, zonder medicijnen, zonder papieren. Tot op heden wordt er door ons leefgeld aan hem overgemaakt naar Marokko.

In eerdere jaarverslagen werd gemeld dat SDB vrijwilliger Anton regelmatig telefonisch contact met deze man onderhoudt. Dankzij een particuliere crowdfunding in 2024 kon ook geld voor een nieuw gebit worden opgehaald, waarmee de man nu met een beter voorkomen meer kans maakt op een betaalde baan in Marokko.

5. Getalsmatige overzichten van cliënten, landen en rechtsgebieden

Landen van herkomst

In 2024 waren 19 dossiers in behandeling, zie tabel 1 (in 2023: 24).

De cliënten waren afkomstig uit 9 landen.

Tabel 1, landen van herkomst

Eritrea	3
Somalië	2
Soedan	4
Sierra Leone	1
Guinee	3
D.R. Congo	2
Algerije	1
Marokko	2
Libië	1
	--- +
Totaal:	19

Verblijfplaats

Van 19 cliënten verbleven 16 in stad of provincie Utrecht.

Tabel 2, verblijfplaats (per 31 december 2024)

Stad Utrecht	13
Overig provincie Utrecht	3
Elders in Nederland	1
Buitenland	2
	---+
Totaal:	19

Achtergrondkenmerken

Bij 2 dossiers ging het om nieuwe cliënten (2023: 6)

Tabel 3, enige kenmerken van cliënten

Reeds cliënt in 2023 of eerder:

gezin	1
man	14
vrouw	2

Nieuw in 2024:

man	2
	---+
Totaal:	19

Status

Bij 16 van de 19 dossiers ging het om buitenlanders zonder verblijfsvergunning.
In 2024 werd aan één cliënt een verblijfsvergunning verleend.

Tabel 4, per 31 december 2024

Verblijfsvergunning

- voor onbepaalde tijd	1
- voor bepaalde tijd	1
- Nederlander	1

Geen verblijfsvergunning

- in procedure, herhaald asiel	2
- geen procedure, ex-asielzoeker	13
- geen procedure, geen ex-asielzoeker	1
	---+
Totaal:	19

Rechtsgebieden

Vreemdelingenrecht bleef het belangrijkste rechtsgebied

Tabel 5, rechtsgebieden

Vreemdelingenrecht	17
Naturalisatie	1
Sociale zekerheid	1
Strafrecht	1

Aard van de hulpverlening anders dan op juridisch gebied

Bij begeleiding naar de gezondheidszorg zijn alleen de nieuwe gevallen vermeld. Bij sommige oude cliënten was het nodig contact met de zorgverlener te onderhouden.

Tabel 6, aard van de hulpverlening anders dan op juridisch gebied.

Financiële ondersteuning	
- langdurig	5
- incidenteel	2
Begeleiding naar gezondheidszorg	
- somatisch	8
- GGZ	2
- verslavingszorg	2
Ondersteunende gesprekken	5

6. Communicatie

-Onze jaarverslagen worden aangeboden op de website en via mailings of als hardcopy verstuurd naar de fondsen, naar een aantal contacten en donateurs in ons netwerk.

-Het mailadres van SDB was vanaf het begin usrk.sjd@hetnet.nl

Hieraan was af te lezen dat SDB op initiatief van de USRK (Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken) in het leven is geroepen.

Om meer als afzonderlijke stichting herkenbaar en bereikbaar te zijn, is in 2022 het mailadres info@sdb-utrecht.nl toegevoegd.

-Het webadres van de stichting is www.sdb-utrecht.nl

De SDB website voorziet in een behoefte aan informatie en de vraagstukken waarop de stichting actief is. Zowel jaarverslagen als financiële gegevens van de SDB zijn daar te vinden. Met uiteraard een projectplan voor meerdere jaren, zoals dat voor de ANBI regeling vereist is. De links naar de diverse hulpinstellingen waarmee SDB samenwerkt kunnen worden aangeklikt.

7. Financiën

Het Kansfonds is de belangrijkste bron van inkomsten. Daarnaast ontvangt SDB bijdragen van verschillende diaconieën en van particulieren. Het totaal van de inkomsten bleek in 2024 voldoende voor de uitkering van leefgelden die SDB verstrekken moest. De gevers van bijdragen krijgen een projectverantwoording als dat gewenst is.

***Hierbij dankt SDB donateurs, fondsen, kerken en betrokkenen hartelijk.
Zonder u was dit alles niet mogelijk geweest!***

Financieel overzicht		2023	resultaat 2024	begroting 2024	begroting 25
Uitgaven					
<i>Clientgebonden kosten:</i>					
Leefgeld		15237	12820	20000	8000
Straatpastoraat		4551	6339	5000	2500
Tolk en juridische bijstand		491	108	2000	500
 <i>Salariskosten*</i>		30000	35000	35000	35000
<i>Fondswerving</i>					
 <i>Bureaunkosten</i>					
Huur huisvesting		4200	4200	5000	4200
Kantoor- en bankkosten		2740	2404	2500	2500
 <i>Kosten vrijwilligers</i>					
Reiskosten vrijwilligers		346	0	1500	0
overige kosten vrijwilligers		1806	1609	2000	2000
Deskundigheidsbevordering/vakliteratuur		243	964	1000	1000
 <i>Overige kosten</i>					
onvoorzien				1000	0
tussentotaal		59613	63444		
reservering		3859	12122		
Totale uitgaven		63472	75567	75000	55700
 Ontvangsten					
<i>Derving salariskosten*</i>		30000	35000	35000	35000
<i>Organisaties</i>					
Fondsen		20500	34300	24000	2500
Kerken		9906	3267	15000	0
 <i>Particulieren</i>		3066	3000	1000	2500
Totaal ontvangsten		63472	75567	75000	40000
 Resultaat tlv eigen vermogen		0	0	0	-15700

Balans	Activa 31-12-2024	Activa 31-12-2023	Passiva 31-12-2024	Passiva 31-12-2023
ING, lopende rekening	27468	15260	Eigen vermogen	17606
Borg	500	500	Reserve fonds	10000
			subtotaal	27606
Spaarrekening ASN	61	147	Nog te betalen	423
Balanstotaal	28029	15907	Balanstotaal	15907

Toelichting op de jaarrekening 2024 en begroting 2025

Baten

Het totaal van de ontvangsten was € 75.567,-

De verdeling over de bronnen is in dit jaarverslag te zien. Bijdragen kerken 4%, bijdragen instellingen 45%, bijdragen particulieren 4% .

Met name de bijdrage van de fondsen zijn dit jaar meer gestegen dan begroot, waardoor het totaal aan inkomsten iets boven begroting is geëindigd.

Lasten

De lasten van de exploitatie waren in totaal € 63.444,-

In het jaar 2024 is de samenwerking met het Straatpastoraat gecontinueerd. De leefgelden van cliënten die via hen binnenkomen en voor wie door SDB een juridisch/sociaal traject gestart is boeken we onder de post Straatpastoraat.

Het totale exploitatieoverschot is € 12.122,- Door dit wordt het vermogen iets weerbaarder voor eventuele onverwachte toekomstige tegenvallende inkomsten.

Begroting 2025

Zoals elders in het jaarverslag is te lezen wordt het jaar 2025 het laatste jaar voor de stichting. Daarom wordt er voor 2025 niet meer actief bij de fondsen geld geworven. We zullen het verwachte negatieve resultaat afboeken van het vermogen.

Bijlage 1 Voorgeschiedenis, doel en organisatie SDB

Voorgeschiedenis

De oorsprong van de SDB ligt in 2001, toen de Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken (USRK) besloot een werkgroep voor sociaal juridische dienstverlening aan buitenlanders in te stellen. De reden daarvoor was dat al te veel niet-Nederlanders verdwalen in het woud van regelgeving doordat zij geen toegang hebben of weten te vinden tot de bestaande instellingen. Dat geldt vooral voor buitenlanders zonder verblijfsstatus (ongedocumenteerden), die met name behoefte hebben aan dienstverlening op het gebied van vreemdelingenrecht, maar ook op andere terreinen.

Er werd een bescheiden kantoorruimte gevonden en een werkgroep opgericht. Een van de leden van de werkgroep, met een hbo-opleiding sociaal juridische dienstverlening, werkt sinds die datum als vrijwilliger op het bureau, wanneer nodig geassisteerd door de andere leden van de werkgroep, waaronder een jurist. Er bleek al spoedig veel behoefte te bestaan aan de diensten van het bureau. Daarom heeft de USRK besloten het bureau te verzelfstandigen, en op 18 november 2004 is de Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders (SDB) opgericht. De band met de USRK bleef daarbij gehandhaafd, mede doordat voor de benoeming van bestuurders en wijziging van de statuten de goedkeuring van de USRK nodig is. Ook is in de statuten vermeld dat de stichting is opgericht overeenkomstig de identiteit van de USRK. Sinds eind 2001 huist de SDB in het gebouw van de Baptistengemeente Silo aan de Herenstraat 34 te Utrecht.

Doel

In de statuten staat als doel van de stichting SDB omschreven ***‘de organisatie van hulpverlening aan voornamelijk dakloze of thuisloze vreemdelingen, die zonder voldoende middelen van bestaan zijn, en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord’.***

Organisatie

De organisatie wordt gerund door vrijwilligers en is financieel afhankelijk van donaties. De samenstelling van het bestuur was gedurende het verslagjaar 2024:

Voorzitter :	mevrouw J. (Joke) Kuijf vanaf 1-10-2018
Secretaris :	de heer ds. A.J. (Arjan) Noordhoek vanaf 4-6-2019
Penningmeester:	de heer A.N. van Beek, in 2024 reeds actief, op 23-01-2025 ingeschreven bij KvK als penningmeester.

Vrijwilligers

Gedurende het hele verslagjaar was mevrouw M.J. (Joke) de Jongh als sociaal juridisch dienstverlener werkzaam, samen met de heer mr. P.J.L. (Peter) Kretschmar als juridisch medewerker. Zij hebben aangegeven dat zij wegens hun gevorderde leeftijd willen stoppen met het werk van de SDB.

Bijlage 2 Wat is ‘ongedocumenteerd zijn’

Volgens de Nederlandse Vreemdelingenwet moet iemand die niet de Nederlandse nationaliteit heeft, een geldig visum of een verblijfsvergunning hebben om legaal in Nederland te mogen verblijven. Iemand zonder geldige verblijfsvergunning wordt ook wel ongedocumenteerd genoemd. Volgens cijfers van het Rode Kruis verblijven er naar schatting tussen de 35.000 tot 70.000 ongedocumenteerde mensen in Nederland.

In Utrecht verblijven naar schatting 5000 mensen zonder verblijfspapieren.

Er zijn veel manieren waarop iemand ongedocumenteerd kan raken. Zo wordt na de afwijzing van een asielaanvraag, ook de opvang van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) stopgezet. Lang niet alle asielzoekers kunnen echter terugkeren naar hun thuisland. Soms werkt het thuisland niet mee aan een terugkeer, soms is het gevaarlijk om terug te keren voor een persoon of familie. Deze mensen belanden vaak in de illegaliteit.

Maar ook kan een uitgegeven verblijfsvergunning plots weer worden ingetrokken als de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) daar reden voor ziet. Een thuisland wordt bijvoorbeeld weer veilig geacht, terwijl iemand hier in Nederland zijn/haar leven weer heeft opgebouwd en schoolgaande kinderen heeft. Maar de IND trekt ook verblijfsvergunningen in wanneer blijkt dat er onjuiste gegevens zijn verstrekt, of dat een eerder aangegeven gezinsband toch ontbreekt. Andere ongedocumenteerden hebben ooit een verblijfsvergunning gekregen maar zijn deze weer kwijtgeraakt omdat een thuisland niet mee wil werken aan uitgifte van identiteitspapieren om de afkomst aan te tonen.

Verblijven in Nederland zonder geldige documenten is geen strafbaar feit, maar ongedocumenteerden die worden aangetroffen, kunnen wel in vreemdelingendetentie worden gezet. Er wordt van hen verwacht dat zij terugkeren naar het land van herkomst, maar door gebrek aan identiteitspapieren en medewerking van het thuisland, is dit vaak onmogelijk. Er zijn weinig cijfers bekend over het aantal personen dat door de overheid wordt teruggestuurd naar het land van herkomst. Veel uitgeprocedeerden reizen op eigen gelegenheid naar andere Europese landen om daar asiel aan te vragen of verblijven illegaal in Nederland.

In Utrecht verblijven naar schatting rond de 5000 mensen zonder verblijfspapieren. In de Utrechtse gemeentelijke opvang verblijven 225 ongedocumenteerden. Dit betekent dat een groot deel van hen in eigen netwerk leeft. Wanneer je ongedocumenteerd bent in Nederland ben je vrijwel rechteloos en dus uitgesloten van sociale voorzieningen, zoals een zorgverzekering. Er zijn diverse organisaties en vrijwilligersgroepen die zich het lot van deze mensen aantrekken en hulp bieden.